

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ประเด็นที่ 3 สุขภาพกลุ่มวัย

หัวข้อ ผู้สูงอายุคุณภาพ

เขตสุขภาพที่ 6 รอบที่ 1/2564

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม/กอง/ศูนย์วิชาการ)

หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก: กรมการแพทย์/กรมอนามัย

หน่วยงานผู้รับผิดชอบร่วม: กรมสุขภาพจิต, กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

2. วิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่

จังหวัดตราดมีประชากรผู้สูงอายุ ร้อยละ 17.88 (ผู้สูงอายุ 41,125 คน จากประชากรทั้งหมด 229,958 คน) ส่วนมากเป็นผู้สูงอายุตอนต้นอายุ 60-69 ปี ร้อยละ 54.47 เมื่อพิจารณาสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุ พบว่า สัดส่วนประชากรผู้สูงอายุมากกว่าระดับเขต และประเทศคือ ร้อยละ 15.37 และ 17.35 ตามลำดับ อำเภอที่มีผู้สูงอายุมากที่สุดคือ อำเภอเมือง ร้อยละ 19.40 รองลงมาคืออำเภอแหลมงอบ ร้อยละ 19.05 และอำเภอบ่อไร่ (ร้อยละ 17.79) ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางที่ 1) ส่วนการคัดกรองประเมินความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน (Barthel Activities of Daily Living : ADL) ปีงบประมาณ 2564 (ไตรมาสแรก) ได้รับการคัดกรอง ร้อยละ 16.77 (ผู้สูงอายุที่คัดกรอง ADL 6,022 คน จากทั้งหมด 35,917 คน) พบผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองได้ดี (กลุ่มติดสังคม) ร้อยละ 97.64 ช่วยเหลือตนเองได้บ้าง (กลุ่มติดบ้าน) ร้อยละ 1.56 และช่วยเหลือตนเองได้น้อยหรือไม่ได้เลย (กลุ่มติดเตียง) ร้อยละ 0.80 (รายละเอียดตามตารางที่ 2)

การคัดกรองสุขภาพและโรคทั่วไปในผู้สูงอายุ โดยใช้แบบ Basic Geriatric Screening (BGS) ปีงบประมาณ 2564 โรคที่พบบ่อยและกลุ่มอาการสูงอายุ ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง คัดกรองได้ ร้อยละ 12.90 โรคเบาหวานคัดกรองได้ร้อยละ 16.9 โรคหัวใจและหลอดเลือด คัดกรองได้ร้อยละ 13.48 และสุขภาพช่องปาก คัดกรองได้ร้อยละ 14.29 ผลการคัดกรองพบภาวะเสี่ยงและเสี่ยงสูงในโรคความดันโลหิตสูงร้อยละ 32.65 ภาวะเสี่ยงและเสี่ยงสูงโรคเบาหวาน ร้อยละ 39.87 พบภาวะเสี่ยงสูงมากและสูงอันตรายโรค CVD RISK ร้อยละ 50.0 การคัดกรองกลุ่มอาการที่พบบ่อยในผู้สูงอายุ (Geriatrics Syndrome) ได้แก่ โรคสมองเสื่อมคัดกรองได้ร้อยละ 15.27 ภาวะซึมเศร้าคัดกรองได้ร้อยละ 34.22 ข้อเข่าเสื่อมคัดกรองได้ร้อยละ 15.30 และภาวะหกล้มคัดกรองได้ร้อยละ 15.16 ผลการคัดกรองพบความผิดปกติ ภาวะสมองเสื่อมร้อยละ 0.77 ภาวะซึมเศร้าร้อยละ 0.78 ข้อเข่าเสื่อมร้อยละ 2.46 และภาวะหกล้มร้อยละ 2.11 ตามลำดับ (รายละเอียดตามตารางที่ 4, 5, 6, และ 8)

การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุกลุ่มสุขภาพดีในเขตสุขภาพที่ 6 จากการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ผู้สูงอายุปี 2563 (1.มีกิจกรรมทางกายจนรู้สึกเหนื่อยกว่าปกติ อย่างน้อยวันละ 30 นาที, 2.ดื่มน้ำสะอาดได้อย่างน้อยวันละ 8 แก้ว, 3.ทานกินผัก/ผลไม้สด 400 กรัม หรือ 5 ทัพพี /วัน), 4.สูบบุหรี่ หรือยาเส้น, และ5.ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์) จำนวน 41,333 ราย ผลการสำรวจพบว่า ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ครบ 5 ด้าน ร้อยละ 21.09 (จำนวน 8,718 ราย จากผู้สูงอายุที่เข้าร่วมการสำรวจฯ ทั้งหมด 41,333 ราย) ส่วนจังหวัดตราดมีผู้สูงอายุที่เข้าร่วมการสำรวจฯ จำนวน 2,343 ราย พบพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ครบ 5 ด้านร้อยละ 14.07 (จำนวน 332 ราย) โดยพบพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์มากที่สุดด้านการไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 93.81 และพบพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุดด้านกิจกรรมทางกาย ร้อยละ 28.72 จากข้อมูลการสำรวจฯ จังหวัดมีการดำเนินงานร่วมกับศูนย์ฯ ในการขับเคลื่อนการส่งเสริมสุขภาพดี ชะลอชรา ชีววัยยืนยาว (Wellness Plan) เป็นการจัดทำแผนเฉพาะรายเพื่อพัฒนาทักษะกายใจ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ส่งเสริมสุขภาพดี และจังหวัดมีแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุต้นแบบ เพื่อพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการ

ดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคลในชุมชน โดยมีเป้าหมาย 10 ชมรม และเยี่ยมเสริมพลังในพื้นที่ทุกอำเภอ (รายละเอียดตามตารางที่ 9 และ 10)

จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในระลอกใหม่ จังหวัดมีแผนดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านระบบ Line กลุ่ม โทรศัพท์ มีการสื่อสารให้ภาคีเครือข่ายดำเนินการป้องกันและเฝ้าระวังโดยยึดแนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุขตามมาตรการการป้องกันตนเองจากการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 อย่างเคร่งครัด

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละผู้สูงอายุ จำแนกรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2564

อำเภอ	ประชากรทั้งหมด	ประชากรผู้สูงอายุ		ผสอ.ตอนต้น (60-69 ปี)		ผสอ.ตอนกลาง (70-79 ปี)		ผสอ.ตอนปลาย (80 ปีขึ้นไป)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองตราด	93,747	18,184	19.40	9,877	54.32	5,326	29.29	2,981	16.39
คลองใหญ่	25,476	3,675	14.43	2,137	58.15	1,023	27.84	515	14.01
เขาสมิง	45,013	7,933	17.62	4,178	52.67	2,312	29.14	1,443	18.19
บ่อไร่	35,437	6,304	17.79	3,428	54.38	1,837	29.14	1,039	16.48
แหลมงอบ	19,194	3,657	19.05	1,962	53.65	1,091	29.83	604	16.52
เกาะกูด	2,553	386	15.12	225	58.29	89	23.06	72	18.65
เกาะช้าง	8,538	986	11.55	593	60.14	251	25.46	142	14.40
จังหวัด	229,958	41,125	17.88	22,400	54.47	11,929	29.00	6,796	16.53

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2563

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL)

อำเภอ	ประชากรสูงอายุ	ผู้สูงอายุที่คัดกรอง ADL		ติดสังคม		ติดบ้าน		ติดเตียง		ยังไม่ได้คัดกรอง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองตราด	16,487	2,861	17.35	2,816	98.43	21	0.73	24	0.84	13,626	82.65
คลองใหญ่	3,079	944	30.66	927	98.20	16	1.69	1	0.11	2,135	69.34
เขาสมิง	7,034	1,282	18.23	1,240	96.72	26	2.03	16	1.25	5,752	81.77
บ่อไร่	4,622	505	10.93	485	96.04	14	2.77	6	1.19	4,117	89.07
แหลมงอบ	3,426	244	7.12	233	95.49	10	4.10	1	0.41	3,182	92.88
เกาะกูด	289	7	2.42	7	100.00	0	0.00	0	0.00	282	97.58
เกาะช้าง	980	179	18.27	172	96.09	7	3.91	0	0.00	801	81.73
จังหวัด	35,917	6,022	16.77	5,880	97.64	94	1.56	48	0.80	29,895	83.23

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2563

ตารางที่ 3 จำนวนตำบลและชมรมผู้สูงอายุ จำแนกรายอำเภอ ปีงบประมาณ 2564

อำเภอ	ตำบลทั้งหมด	อปท.ทั้งหมด		ชมรมผู้สูงอายุทั้งหมด (แห่ง)	ชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์คุณภาพ	
		เทศบาล	อบต.		ชมรม	ร้อยละ
เมืองตราด	14	5	9	31	25	80.6
คลองใหญ่	3	2	2	4	4	100

อำเภอ	ตำบล ทั้งหมด	อปท.ทั้งหมด		ชมรมผู้สูงอายุ ทั้งหมด (แห่ง)	ชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์คุณภาพ	
		เทศบาล	อบต.		ชมรม	ร้อยละ
เขาสมิง	8	2	8	14	14	100
บ่อไร่	5	2	4	5	5	100
แหลมงอบ	4	2	3	4	4	100
เกาะกูด	2	0	2	2	2	100
เกาะช้าง	2	2	0	7	7	100
จังหวัด	38	15	28	67	61	91.04

หมายเหตุ : ข้อมูลจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด (HDC ณ วันที่ 28 ธันวาคม 2563)

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองโรคความดันโลหิตสูง จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ผู้สูงอายุ (คน)	ผู้สูงอายุได้รับการคัดกรอง		ปกติ		เสี่ยง		เสี่ยงสูง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองตราด	16,487	2,676	16.23	1,962	73.32	327	12.22	387	14.46
คลองใหญ่	3,079	191	6.20	145	75.92	25	13.09	21	10.99
เขาสมิง	7,034	722	10.26	407	56.37	224	31.02	91	12.60
บ่อไร่	4,622	558	12.07	330	59.14	79	14.16	149	26.70
แหลมงอบ	3,426	344	10.04	200	58.14	128	37.21	16	4.65
เกาะกูด	289	4	1.38	3	75.00	1	25.00	0	0.0
เกาะช้าง	980	139	14.18	74	53.24	49	35.25	16	11.51
จังหวัด	35,917	4,634	12.90	3,121	67.35	833	17.98	680	14.67

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2563

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองโรคเบาหวาน จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ผู้สูงอายุ (คน)	ผู้สูงอายุได้รับการคัดกรอง		ปกติ		เสี่ยง		เสี่ยงสูง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองตราด	16,487	3,399	20.62	1,929	56.75	1,356	39.89	114	3.35
คลองใหญ่	3,079	270	8.77	189	70.00	71	26.30	10	3.70
เขาสมิง	7,034	976	13.88	591	60.55	358	36.68	27	2.77
บ่อไร่	4,622	766	16.57	427	55.74	309	40.34	30	3.92
แหลมงอบ	3,426	488	14.24	404	82.79	78	15.98	6	1.23
เกาะกูด	289	8	2.77	4	50.00	4	50.00	0	0.00
เกาะช้าง	980	168	17.14	109	64.88	54	32.14	5	2.98
จังหวัด	35,917	6,075	16.91	3,653	60.13	2,230	36.71	192	3.16

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2563

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง CVD RISK จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ผู้สูงอายุ (คน)	ผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง		เสี่ยงต่ำ		เสี่ยงปานกลาง		เสี่ยงสูง		สูงมาก+สูงอันตราย	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองตราด	16,487	2,234	13.55	291	13.03	693	31.02	475	21.26	775	34.69
คลองใหญ่	3,079	394	12.8	95	24.11	119	30.20	66	16.75	114	28.93
เขาสมิง	7,034	616	8.76	64	10.39	168	27.27	144	23.38	240	38.96
บ่อไร่	4,622	1,096	23.71	84	7.66	344	31.39	259	23.63	409	37.32
แหลมงอบ	3,426	369	10.77	40	10.84	126	34.15	74	20.05	129	34.96
เกาะกูด	289	14	4.84	2	14.29	4	28.57	1	7.14	7	50.00
เกาะช้าง	980	119	12.14	22	18.49	36	30.25	22	18.49	39	32.77
จังหวัด	35,917	4,842	13.48	598	12.35	1,490	30.77	1,041	21.50	1,713	35.37

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2563

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองสุขภาพช่องปาก จำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ผู้สูงอายุ (คน)	ผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง		ปกติ		ผิดปกติ		ไม่ระบุ	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองตราด	16,487	2,547	15.45	2,517	98.82	29	1.14	1	0.04
คลองใหญ่	3,079	776	25.20	776	100.00	0	0.00	0	0
เขาสมิง	7,034	1,144	16.26	1,065	93.09	79	6.91	0	0
บ่อไร่	4,622	380	8.22	366	96.32	14	3.68	0	0
แหลมงอบ	3,426	209	6.10	209	100.00	0	0.00	0	0
เกาะกูด	289	0	0	0	0	0	0	0	0
เกาะช้าง	980	78	7.96	65	83.33	13	16.67	0	0
จังหวัด	35,917	5,134	14.29	4,998	97.35	135	2.63	1	0.02

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2563

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง กลุ่ม Geriatrics Syndrome

โรค	ผู้สูงอายุ (คน)	คัดกรอง	ร้อยละ	ปกติ	ร้อยละ	ผิดปกติ	ร้อยละ	ไม่ระบุ	ร้อยละ
1.สมองเสื่อม	35,917	5,486	15.27	5,444	99.23	42	0.77	0	0.00
2.ซึมเศร้า		12,292	34.22	12,196	99.22	96	0.78	-	-
3.ข้อเข่าเสื่อม		5,497	15.30	5,361	97.53	135	2.46	1	0.02
4.ภาวะหกล้ม		5,445	15.16	5,325	97.80	115	2.11	5	0.09

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2563

ตารางที่ 9 พฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุ จังหวัดตราด ปี 2563

รายการ	พฤติกรรมที่พึงประสงค์	
	จำนวน	ร้อยละ
1. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ครบ 5 ด้าน	332	14.17
2. พฤติกรรมที่พึงประสงค์รายด้าน		
2.1 มีกิจกรรมทางกาย จนรู้สึกเหนื่อยกว่าปกติ อย่างน้อยวันละ 30 นาที	673	28.72
2.2 ทานดื่มน้ำสะอาดได้อย่างน้อยวันละ 8 แก้วหรือไม่	925	39.48
2.3 ทานกินผัก/ผลไม้สด (400 กรัม หรือ 5 ทัพพี /วัน)	827	35.30
2.4 สูบบุหรี่ หรือยาเส้น	2137	91.21
2.5 ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	2198	93.81

หมายเหตุ : ข้อมูลจากการรายงานผลการดำเนินงานพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุ (Google form) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด และข้อมูลจาก App H4U พฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุ กรมอนามัย วันที่ 15 มิถุนายน 2563
: ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมการสำรวจฯ ของจังหวัดตราด จำนวน 2,343 คน

ตารางที่ 10 ผู้สูงอายุมีแผนการดูแลส่งเสริมสุขภาพรายบุคคลในชุมชน (Individual Wellness Plan)

ลำดับที่	ชื่อชมรม	ตำบล	จำนวนผู้สูงอายุที่ทำแผนการดูแลส่งเสริมสุขภาพรายบุคคลในชุมชน (Individual Wellness Plan)	งบประมาณดำเนินการ (บาท)
1.	ชมรมผสอ.รพ.แหลมงอบ	แหลมงอบ	50	5,000
2.	ชมรมผสอ.รพ.คลองใหญ่	คลองใหญ่	50	-
3.	ชมรมผสอ.ต.หาดเล็ก	หาดเล็ก	50	-
4.	ชมรมผสอ.ต.ด่านชุมพล	ด่านชุมพล	50	20,000
5.	ชมรมผสอ.รพ.ตราด	บางพระ	50	20,000
6.	ชมรมผสอ.รพ.เขาสมิง	แสนตุง	50	-
7.	ชมรมผสอ.อบต.คลองใหญ่	คลองใหญ่	50	-
8.	ชมรมผสอ.ต.ท่าพริก	ท่าพริก	50	25,000
9.	ชมรมผสอ.อบต.เขาสมิง	เขาสมิง	50	21,800
10.	ชมรมผสอ.ต.บ่อพลอย	บ่อพลอย	50	32,740

การดำเนินงานตำบลที่มีระบบส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) จังหวัดได้ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2559 จนถึงปัจจุบัน ตำบลเข้าร่วมโครงการฯ ร้อยละ 100 (มีตำบลทั้งหมด 38 ตำบล) ขับเคลื่อนการดำเนินงานตำบลที่มีระบบส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 97.37 มีเพียง 1 อำเภอที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ได้แก่ อำเภอเมืองตราด (ตำบลที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์คือ วังกระแจะ) ไม่ผ่านเกณฑ์ในองค์ประกอบที่ 3 การบริการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ โดยทีมสหวิชาชีพ ภาควิชาเครือข่ายท้องถิ่น และชุมชนอย่างมีส่วนร่วม จังหวัดมีแผนการประเมินซ้ำในเดือนมกราคม 2564 (คาดว่าจะผ่านเกณฑ์) มี Care Manager ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรฯ ขึ้นทะเบียนในโปรแกรม 3C จำนวน 79 คน และมีผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Care Giver) ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรฯ ขึ้นทะเบียนในโปรแกรม 3C จำนวน 464 คน จำนวนผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Care Giver) ลดลงจากปี 2563 จำนวน 13 คน เนื่องจากลาออก แต่ยังมีเพียงพอและครอบคลุม ทุกพื้นที่ ผู้สูงอายุได้รับการจัดทำแผนการดูแลสุขภาพรายบุคคล (Care Plan) ในระบบโปรแกรม 3C (ปี2561-2563) และเสนอต่อคณะกรรมการ LTC จำนวน 581 ฉบับ ร้อยละ 92.81 (รายละเอียดตามตารางที่ 11)

การดำเนินงานด้านสุขภาพจิตของจังหวัดตราด มีผู้สูงอายุตามฐานข้อมูล HDC หมวดส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิต จำนวน 6,317 คน รวมผู้สูงอายุที่ติดบ้าน ติดเตียง 146 คน (ผู้สูงอายุติดบ้าน 97 คน และติดเตียง 49 คน) คัดกรองซึมเศร้า (2Q) ในผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน ติดเตียง ร้อยละ 72.60 (จำนวน 106 คน) พบผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน ติดเตียง เสี่ยงซึมเศร้าร้อยละ 6.60 (จำนวน 7 คน) โดยผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน ติดเตียงที่เสี่ยงซึมเศร้าได้รับการประเมินต่อด้วย 9Q ร้อยละ 14.29 (จำนวน 1 คน) โดยผลประเมิน 9Q พบซึมเศร้าระดับเล็กน้อยอยู่ในอำเภอเกาะช้าง (ข้อมูลจาก HDC หมวดส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิต วันที่ 28 ธันวาคม 2563) รายละเอียดตามตารางที่ 12 และ 13

ตารางที่ 11 รายงานผลการดำเนินงานโครงการ Long Term Care ปีงบประมาณ 2564

อำเภอ	1.จำนวนผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง โครงการ LTC สิทธิ UC (ยอดสะสมของ ทุกปี (2561-2564))				2. จำนวน Care manager (ชั้น ทะเบียนในระบบ 3C)	3. จำนวน Care giver (ชั้น ทะเบียนในระบบ 3C)	4. แผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล (Care plan) สิทธิ UC ที่จัดทำและเสนอต่อคณะกรรมการ LTC แล้ว				5. ตำบล Long Term Care (ยอดสะสมของทุกปี)			
	กลุ่ม 1	กลุ่ม 2	กลุ่ม 3	กลุ่ม 4			4.1 จำนวน Care plan ผู้สูงอายุรายใหม่ ปี 2564	4.2 ร้อยละ จำนวน Care plan ปี 2564	4.3 จำนวน Care plan สะสม ปี 2561-2564	4.4 ร้อยละ จำนวน Care plan สะสม (ปี 2561-2564)	5.1 จำนวน ตำบล ทั้งหมด	5.2 จำนวน ตำบล ที่เข้าร่วม โครงการ LTC	5.3 จำนวน ตำบล ที่ผ่านเกณฑ์ LTC	5.4 ร้อยละ (จำนวนตำบล ผ่านเกณฑ์/ จำนวนตำบล ทั้งหมด)
เมืองตราด	86	26	37	29	25	182	22	100	166	93.26	14	14	13	92.86
คลองใหญ่	49	13	18	12	4	34	0	-	89	96.74	3	3	3	100
เขาสมิง	101	31	52	29	19	103	6	100	205	96.24	8	8	8	100
บ่อไร่	8	12	6	4	15	39	0	-	18	60.00	5	5	5	100
แหลมงอบ	38	7	14	7	8	73	3	100	63	95.45	4	4	4	100
เกาะกูด	13	0	3	0	2	12	0	-	15	93.75	2	2	2	100
เกาะช้าง	10	6	7	8	6	21	0	-	25	80.65	2	2	2	100
ภาพรวมจังหวัด	305	95	137	89	79	464	31	100	581	92.81	38	38	37	97.37

ที่มา : ข้อมูลจากโปรแกรม 3C กรมอนามัย ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2563

ตารางที่ 12 รายงานผลการคัดกรองซึมเศร้าผู้สูงอายุ (2Q) ปีงบประมาณ 2564

อำเภอ	ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป (คน)					ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ตัดบ้าน (คน)				ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ตัดเตียง (คน)			
	ทั้งหมด	คัดกรอง	ร้อยละ	ปกติ	ผิดปกติ	ทั้งหมด	คัดกรอง	ปกติ	ผิดปกติ	ทั้งหมด	คัดกรอง	ปกติ	ผิดปกติ
เมืองตราด	3,088	2,781	90.06	2,762	19	24	23	22	1	27	21	19	2
คลองใหญ่	944	830	87.92	830	0	16	13	13	0	1	1	1	0
เขาสมิง	1,348	1,216	90.21	1,205	11	26	25	22	3	14	5	5	0
บ่อไร่	505	347	68.71	346	1	14	8	8	0	6	3	3	0
แหลมงอบ	244	208	85.25	208	0	10	1	1	0	1	0	0	0
เกาะกูด	7	2	28.57	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
เกาะช้าง	181	161	88.95	160	1	7	6	5	1	0	0	0	0
จังหวัด	6,317	5,545	87.78	5,513	32	97	76	71	5	49	30	28	2

ตารางที่ 13 รายงานผลการประเมินซึมเศร้าผู้สูงอายุ (9Q) ปีงบประมาณ 2564

อำเภอ	ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ตัดบ้าน ตัดเตียง ที่ได้รับการคัดกรองโรคซึมเศร้า 2Q ผิดปกติ (คน)					ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ตัดบ้านที่ได้รับการ คัดกรองโรคซึมเศร้า 2Q ผิดปกติ (คน)				ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ตัดเตียงที่ได้รับการคัดกรองโรคซึมเศร้า 2Q ผิดปกติ (คน)			
	ทั้งหมด	ประเมิน9Q	ร้อยละ	ปกติ	ซึมเศร้า	ทั้งหมด	ประเมิน9Q	ปกติ	ซึมเศร้า	ทั้งหมด	ประเมิน9Q	ปกติ	ซึมเศร้า
เมืองตราด	3	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	0
คลองใหญ่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
เขาสมิง	3	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0
บ่อไร่	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
แหลมงอบ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
เกาะกูด	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
เกาะช้าง	1	1	100	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0
จังหวัด	7	1	14.29	1	1	5	1	0	1	2	0	0	0

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC หมวดยส่งเสริมและป้องกันปัญหาสุขภาพจิต ณ วันที่ 28 ธันวาคม 2563

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
<p>1. การพลัดตกหกล้ม</p>	<p>ระดับกรม</p> <p>1. ศูนย์อนามัยที่ 6 ขับเคลื่อนการดำเนินงาน ส่งเสริมสุขภาพการดูแลผู้สูงอายุ รายบุคคลในชุมชน (Individual wellness plan) การจัดทำแผนเฉพาะรายเพื่อสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ พัฒนาทักษะกายใจ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ส่งเสริมสุขภาพดีตามแนวทาง 6 องค์ประกอบ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ด้านการเคลื่อนไหวของผู้สูงอายุ 2. ด้านโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ 3. ด้านการดูแลสมอง “ผู้สูงอายุสมองดี” 4. สุขภาพช่องปากผู้สูงอายุ 5. ความสุขของผู้สูงอายุ 6. สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ <p>(คู่มือแนวทางการส่งเสริมสุขภาพดี ชะลอชรา ชีวียืนยาว Individual wellness plan สำหรับผู้สูงอายุ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข) -แนวทางการดำเนินงานสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการป้องกันการพลัดตกหกล้มของผู้สูงอายุตามบริบทของพื้นที่</p> <p>2. ศูนย์อนามัยที่ 6 ร่วมกับวิทยาลัยพยาบาลชลบุรี จัดทำรูปแบบการป้องกันการพลัดตกหกล้มเขตสุขภาพที่ 6 (อยู่ระหว่างดำเนินการ)</p> <p>ระดับจังหวัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในเรื่องอาหารและการออกกำลังกายเพื่อให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง - ประสานกองทุนฟื้นฟูในการช่วยเหลือปรับปรุงด้านสิ่งแวดล้อม 	<p>ระดับกรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายครอบคลุมทั้ง 8 จังหวัด - เขียนตัวอย่างโครงการป้องกันการพลัดตกหกล้มเพื่อเป็นแนวทางให้พื้นที่ในการของบกองทุนตำบลในการดำเนินงาน (ศูนย์อนามัยที่ 6 เสนอโครงการไปที่สปสช. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการของบประมาณในพื้นที่เรียบร้อยแล้ว) - รูปแบบการป้องกันพลัดตกหกล้มเขตสุขภาพที่ 6 (อยู่ระหว่างดำเนินการ) <p>ระดับจังหวัด</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีแผนการดำเนินงานในเดือนกุมภาพันธ์ 2563 - กองทุนฟื้นฟูจังหวัดตราดมีการดำเนินงานต่อเนื่อง
<p>2. พฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุ</p> <p>- ผลการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ปี 2563</p>	<p>ระดับกรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปี 2564 กรมอนามัยมีการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุผ่านระบบคลังข้อมูลสมรรถภาพประชาชน Application 	<p>ระดับกรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์อนามัยที่ 6 ได้ชี้แจงการสำรวจพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการบูรณาการแผนงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัย

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
<p>ของจังหวัดตราด พบ พฤติกรรมสุขภาพที่พึง ประสงค์ครบ 5 ด้าน ร้อยละ 14.07 โดยพบ พฤติกรรมสุขภาพที่พึง ประสงค์มากที่สุด ด้านการไม่ดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ร้อยละ 93.81 และพบพฤติกรรม สุขภาพที่พึงประสงค์ น้อยสุดด้านกิจกรรมทาง กายฯ ร้อยละ 28.72</p>	<p>Health For You (H4U) ระบบเปิดให้ลงข้อมูล ได้เดือนมกราคม 2564</p> <p>พฤติกรรมกรดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย ด้านการบริโภคอาหาร ด้านการออกกำลังกาย ด้านการจัดการความเครียด ด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านสุขภาพช่องปาก และด้านการดูแลตนเองในภาวะเจ็บป่วย</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีกิจกรรมทางกายที่ระดับปานกลาง (เดิน /ปั่นจักรยาน/ทำงานบ้าน/ ทำไร่/ ทำสวน/ทำนา/ออกกำลังกาย) สม่ำเสมอ 150 นาที/สัปดาห์ 2. กินผักและผลไม้ได้วันละ 5 กำมือ เป็นประจำ (6 - 7 วันต่อสัปดาห์) 3. ดื่มน้ำเปล่าอย่างน้อยวันละ 8 แก้ว 4. ไม่สูบบุหรี่ /ไม่สูบบุหรี่ 5. ไม่ดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ (เช่น สุรา เบียร์ ยาแดงเหล้า) 6. การตรวจสุขภาพประจำปีหรือพบแพทย์/บุคลากรทางการแพทย์ 7. มีการนอนหลับอย่างเพียงพอ อย่างน้อยวันละ 7 - 8 ชั่วโมง 8. การดูแลสุขภาพช่องปาก/มีการแปรงฟันก่อนนอนทุกวัน <p>(อ้างอิงดัชนีที่ 8 ตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2545 - 2564) ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2561)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่มี ADL \geq 12 คะแนน ร้อยละ 5 ของประชากรสูงอายุทั้งหมดของพื้นที่ - มีจำนวนประชากรผู้สูงอายุ 41,125 คน ผู้สูงอายุที่ได้รับการประเมิน ร้อยละ 5 (จำนวน 2,056 คน) - แนวทางการส่งเสริมสุขภาพดี ชะลอชรา ชีวียืนยาว Individual wellness plan สำหรับผู้สูงอายุ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (จังหวัดนำไปประยุกต์ใช้ตามบริบทของพื้นที่) 	<p>สิ่งแวดล้อม เขตสุขภาพที่ 6 ปีงบประมาณ 2564 เมื่อวันที่ 5-6 ตุลาคม 2563 ณ โรงแรม โกลเด้น ซิตี้ จังหวัดระยอง</p>
	<p>ระดับจังหวัด มีการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุเพื่อให้ ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์โดย - จัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อน การดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพการดูแลผู้สูงอายุ</p>	<p>ระดับจังหวัด - แผนการขับเคลื่อนการดูแลส่งเสริม สุขภาพรายบุคคลในชุมชน(Individual wellness plan) ผ่านชมรมผู้สูงอายุ 10 ชมรมดังนี้</p>

ปัญหา/สาเหตุ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน
	<p>รายบุคคลในชุมชน (Individual wellness plan) ในชมรมต้นแบบ 10 ชมรม แกนนำ ชมรมฯ ละ 5 คน จัดทำแผนการดูแลสุขภาพของตนเอง และขยายผลไปยังสมาชิกในชมรมฯ ละ 50 คน (จัดประชุมเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชมรม ผสอ.รพ.แหลมฉบัง 2. ชมรม ผสอ.รพ.คลองใหญ่ 3. ชมรม ผสอ.ต.หาดเล็ก 4. ชมรม ผสอ.ต.ด่านชุมพล 5. ชมรม ผสอ.รพ.ตราด 6. ชมรม ผสอ.รพ.เขาสมิง 7. ชมรม ผสอ.อบต.คลองใหญ่ 8. ชมรม ผสอ.ต.ท่าพริก 9. ชมรม ผสอ.อบต.เขาสมิง 10. ชมรม ผสอ.ต.บ่อพลอย <p>- จังหวัดอยู่ระหว่างการดำเนินงานการสำรวจพฤติกรรมที่พึงประสงค์ปี 2564 (รอรระบบ H4U เปิด)</p>
<p>3. ผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน ติดเตียงเสี่ยงต่อการมีปัญหาสุขภาพจิต</p>	<p>ระดับกรม การดำเนินงานศูนย์สุขภาพจิตที่ 6 1. ศูนย์สุขภาพจิตที่ 6 มีแผนจัดอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรสาธารณสุขที่ผ่านการอบรม Care manager ให้มีความรู้เกี่ยวกับ - การดูแลทางสังคมจิตใจผู้สูงอายุป่วยเรื้อรัง (ติดบ้าน ติดเตียง) ด้วยหลัก 4ส (สังเกต ใส่ใจ เสริมสร้าง ส่งต่อเชื่อมโยง) - การเสริมสร้างพลังใจญาติผู้ดูแลผู้สูงอายุ ด้วยหลัก 3S (Smile Strong Smart) - กระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ รพ.สต. คัดกรอง 2Q 2. กรมสุขภาพจิตพัฒนาคู่มือการเยี่ยมบ้าน เพื่อดูแลสังคมจิตใจผู้สูงอายุป่วยเรื้อรังติดบ้าน ติดเตียง และคู่มือเสริมสร้างพลังใจญาติผู้ดูแลผู้สูงอายุและ care giver</p>	<p>ระดับกรม - กรมสุขภาพจิตเผยแพร่สื่อความรู้การดูแลสุขภาพจิตผู้สูงอายุให้กับเครือข่ายสาธารณสุขผ่านช่องทางต่าง ๆ - ศูนย์สุขภาพจิตที่ 6 จัดประชุมชี้แจงขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุ และวางแผนการดำเนินงานพัฒนาสุขภาพจิตผู้สูงอายุร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจาก สสจ. สสอ. รพ.สต. เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2563 ณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด</p>
	<p>ระดับจังหวัด - มีการคัดกรองซึมเศร้า โดย เจ้าหน้าที่ รพ.สต. อสม. และ CG เพื่อดูแลสุขภาพจิตผู้สูงอายุกลุ่มเสี่ยง</p>	<p>ระดับจังหวัด - มีการพัฒนาอาสาสมัครครอบครัวในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้านติดเตียงเพื่อดูแลผู้สูงอายุครอบคลุมทุกตำบลโดยทีมสหวิชาชีพ และมีอสม. หมอประจำบ้านดูแลผู้สูงอายุติดเตียงทุกคน - มีอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นครอบคลุมทุก อบต.</p>

4. นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี (ถ้ามี)

4.1 นวัตกรรมด้านการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง

- โรงพยาบาลคลองใหญ่ : HOME WARD
- โรงพยาบาลเขาสมิง : ฝ้ายอ้อมแทนคุณ, ยากันลิ้ม, ถูถั่วมัดหัตถ์จรรยา, ถูมือแห่งรัก
- โรงพยาบาลแหลมฉบัง : รถนั่งสร้างสุขภาพ, สองวัยสายเปล
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองคันทรอง อ.เมืองตราด : BED FOR LIFE
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตะกวาง อ.เมืองตราด : ทีม ฉ.ช่วยเหลือ
- ทุกอำเภอ : ธนาคารกายอุปกรณ์

4.2 นวัตกรรมด้านสังคมกลุ่มผู้สูงอายุ

- โรงพยาบาลคลองใหญ่ : ขวดพลาสิริฐ

4.3 นวัตกรรมด้านบริหารจัดการ

- อำเภอเขาสมิง : การขับเคลื่อนประเด็นผู้สูงอายุโดย พขอ.

5. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ

5.1 สำหรับพื้นที่

5.1.1 สนับสนุนการใช้ โปรแกรม Long Term Care (3C) Care Manager, Caregiver, Care Plan ในระดับพื้นที่ในการจัดทำแผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคลได้อย่างเหมาะสม

5.1.2 ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในกลุ่มสุขภาพดีเพื่อยืดระยะเวลาการเจ็บป่วย โดยใช้กลไกชมรมผู้สูงอายุ/โรงเรียนผู้สูงอายุให้ครอบคลุมทุกอำเภอ

5.1.3 ส่งเสริมให้บุคลากรสาธารณสุขคัดกรองซึมเศร้า (2Q) และประเมินซึมเศร้า (9Q) ในผู้สูงอายุที่บ้านติดเตียงให้ครอบคลุมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการค้นหาและเฝ้าระวังโรคซึมเศร้าในผู้สูงอายุ

5.1.4 จากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ควรเน้นการสื่อสารให้ภาคีเครือข่ายดำเนินการป้องกันและเฝ้าระวังโดยยึดแนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุขตามมาตรการการป้องกันตนเองจากโรค COVID-19 อย่างเคร่งครัด เพื่อให้ CM,CG, อสม., นักบริหารฯ สามารถดูแลผู้สูงอายุได้อย่างปลอดภัยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID -19

5.2 สำหรับส่วนกลาง

5.2.1 การสนับสนุนคู่มือการดำเนินงาน

- คู่มือแนวทางการส่งเสริมสุขภาพดี ชะลอชรา ชีววัยยืนยาว Individual wellness plan สำหรับผู้สูงอายุ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

- สื่อความรู้การดูแลสังคมจิตใจผู้สูงอายุและแนวทางการดำเนินกิจกรรมวัคซีนใจในชุมชนต้นแบบ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของสมาชิกชุมชนในการดูแลสุขภาพจิตผู้สูงอายุ ให้สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม

ผู้รายงาน : นางทิพย์วรรณ จอมแพง

ตำแหน่ง : พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

วัน/เดือน/ปี : 7 มกราคม 2564

โทรศัพท์ : 0876003874

E-mail : kaeja2521@hotmail.com

ผู้ตรวจรายงาน : นางยุพา ชัยเพ็ชร
ตำแหน่ง : นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ (ด้านโภชนาการ)
วัน/เดือน/ปี : 7 มกราคม 2564
โทร : 0944794115
E-mail : yupha_dang@hotmail.com